

Historien om en mor

Vi er tilbage i 1998, og min far er døende pga. cancer. Han havde for et års tid siden betroet mig – med lidt dårlig samvittighed over at nævne det – at det stort set var ham, som ordnede alt i hjemmet, og jeg måtte derfor gradvis tage over og hjælpe til og ordne bl.a. indkøb og madlavning. Især når de fik gæster, fordi min mor let blev forvirret.

Af Liselotte Ergaard, pårørende

Noget af det sidste han sagde til mig, inden han døde, var hans bekymring for, hvordan min mor skulle klare det. Dette har senere fået mig til at tænke, at han et eller andet sted vidste, at noget var galt, men dækkede over det. Min far døde, og jeg ordnede stadig indkøb og madlavning, når vi besøgte min mor, og tænkte ikke så meget over det. Jeg tilberedte altid lidt ekstra og frøs ned, så min mor kunne varme det, ligesom jeg ofte havde rester med hjemmefra.

» Hun kunne ikke huske hvad tingene hed, og hun blev flov og ked af det. «

Det var jo ikke meningen, at min mor skulle leve af det, kun ment som et supplement. Men på et tidspunkt, gik det via naboer op for mig, at det gjorde min mor. Det vidste naboerne, da min mor

ofte kontaktede dem, fordi hun havde brug for hjælp til at tænde for komfuret. På et tidspunkt fortalte min mor mig, at hun var angst for at købe ind. Hun kunne ikke huske hvad tingene hed, og hun blev flov og ked af det. Vi fik derfor arrangeret, at min mor fik mad udefra. Sådan gik en periode.

Min mor tog jævnligt toget fra Helsingør til Sorø for at besøge os. Når jeg hentede hende på stationen, lagde jeg tit mærke til, at hun bar sin skuldertaske lidt mærkeligt. Hun havde den om halsen. Men hun var opmærksom på det og grinede af det. Hun forklarede, at hun var kommet lidt hurtigt ud af toget. Min mors humør fejlede bestemt ikke noget, men der var små ting som begyndte at dukke op og bekymre os.

» Ved en anden lejlighed under mit besøg hos hende opdagede jeg, at flere af hendes kongelige porcelænsfigurer stod ude i hendes altankasse. «

Da min søn og jeg en dag besøgte min mor, begyndte nogle alarmklokker for alvor at ringe, da hun spurgte os, hvorfor der pludseligt var to visere på hendes stueur, når der nu kun plejede at være en. Mente hun. Ved en anden lejlighed under mit besøg hos hende opdagede jeg, at flere af hendes kongelige porcelænsfigurer stod ude i hendes altankasse. Jeg spurgte hende undrende, hvorfor de stod derude, og hun svarede mig – lidt irriteret – at de må være fløjet derud. Sådan opstod der flere små ting.

Min mor var ret ensom efter min fars død og for at give hende lidt oplevelser, aftalte vi ind i mellem at mødes på Nørreport Station og spise lidt frokost på en café. Min mor har altid foretrukket at være i god tid, men en vinterdag, hvor vi skulle mødes, kigger hun sørgmodigt på mig og spørger, hvorfor jeg først kommer nu. Det går op for mig, at min mor har ventet i flere timer, og at hun slet ikke husker vores aftalte mødetidspunkt. På caféen er hun meget længe om at spise, og i lang tid sidder hun forlegen og kigger på sin mad og spørger mig, hvordan hun skal håndtere at spise den.

Jeg kontaktede min mors læge, som efter nogle prøver fortalte mig, at hun havde alzheimer. Det var et chok og en stor sorg, og jeg havde i virkeligheden nok været den sidste til at se det i øjnene trods de mange signaler. Min mor var ved at miste sig selv, og jeg var ved at miste hende.

Som pårørende kunne jeg genkende de reaktioner, jeg havde hørt om: Afmagt, sorg og vrede, men jeg følte også dårlig samvittighed, når man kommer til at vise sin irritation mod den person, som er syg og jo ikke kan gøre for det. Jeg ved fra andre pårørende, hvor frygteligt det er, når denne dårlige samvittighed rammer en, fordi man i sin afmagt har reageret på en måde, som ikke var tiltænkt.

Tiden efter diagnosen var hård ved mig og min familie. Min mor var for syg til at kunne klare sig selv, men endnu ikke dårlig nok til at komme på plejehjem. Og i øvrigt blev min mor meget vred, hvis hun hørte ordet plejehjem. Jeg prøvede derfor at få det til at fungere, men det var opslidende.

Min mor havde mistet evnen til at læse og skrive, og da hun var meget ensom, anskaffede jeg en båndoptager og lydbånd med bøger, men hun kunne ikke finde ud af det. Man kan ganske enkelt ikke lære en dement noget nyt, uanset hvor let vi andre mener, det må være.

Min mor fik hjemmepleje et par gange i døgnet, men det var ganske enkelt ikke nok. Kommunen var langt fra villige til at hjælpe os, og det blev efterhånden for meget for mig. Jeg var slidt ned, men kommunen ville stadig ikke bevillige en plejehjemsplads. Vi kom så langt ud, at jeg til sidst måtte fortælle dem, at jeg ikke kunne gøre mere og i øvrigt ikke længere kunne tage ansvaret. Det var meget hårdt at skulle sige sådan, men det var medvirkende til, at min mor fik en plads på en demensafdeling.

» Det var hårdt, når hun var angst, men en uvurderlig støtte når præsten, som har sin gang på plejehjemmet, besøgte min mor i sådanne situationer. «

Hun var glad for at være der, og selvfølgelig blev mange ting langt lettere for mig. Det var hårdt, når hun var angst, men en uvurderlig støtte når præsten, som har sin gang på plejehjemmet, besøgte min mor i sådanne situationer. Min mor kobede disse besøg sammen med tryghed. Ofte kunne hun ikke kende mig mere, men præsten genkendte hun altid.

Min mor fik fred d. 30. august 2015. Jeg savner hende meget.

Artiklen er forkortet.

Kampagne: <https://www.sst.dk/da/kampagner/demens-er-noget,-vi-taler-om>.

Facebook: <https://www.facebook.com/demensernogetvitalerom/?fref=ts>.